

Kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vanhempien näkökulmasta

Mari Savolainen

Opinnäytetyö

Lokakuu 2018

Sosiaali-, terveys- ja liikunta -ala

Sosionomi (AMK), sosionomin tutkinto-ohjelma

Tekijä(t) Savolainen, Mari	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Lokakuu 2018
	Sivumäärä 38	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vanhempien näkökulmasta		
Tutkinto-ohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi Amk		
Työn ohjaaja(t) Timo Hintikka ja Eeva Helminen		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Varhaiskasvatuslain (540 / 2018) mukaan lapsen vanhemmille tai muille huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2016) määrätään varhaiskasvatuksen järjestäjän ja vanhempien välisestä yhteistyöstä. Kasvatusyhteistyötä varhaiskasvatuksessa on tutkittu enemmän työntekijöiden kuin vanhempien näkökulmasta.</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena oli kehittää Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyötä vanhempien näkökulmasta. Tutkimuksessa selvitettiin miten vanhemmat määrittelevät kasvatusyhteistyön, miten he ovat valmiita osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja miten he kokevat palveluohjauksen lapsiperheiden muihin palveluihin. Tutkimuksen tavoitteena oli kerätä tietoa vanhemmilta kasvatusyhteistyöstä Jyväskylän kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena. Kuvaileva ja kartoittava tutkimus, jossa yhdistyvät kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen menetelmä. Tutkimus toteutettiin sähköisenä kyselynä Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakkaina oleville vanhemmille.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että vanhemmat ovat tietoisia vanhempien ja varhaiskasvatuksen välisen kasvatusyhteistyön merkityksestä lapsen ja perheen hyvinvoinnille. Vanhemmat myös kokevat palveluohjauksen muihin lapsiperheiden palveluihin kuuluvan varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Kehittämisideoista nousi esiin perinteiset vanhempainillat, joissa keskustellaan lasten kasvatuksesta ja kehityksestä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) kasvatusyhteistyö (yso), kasvatuskumppanuus (yso), varhaiskasvatus (yso),		
Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)		

Author(s) Savolainen, Mari	Type of publication Bachelor's thesis	Date October 2018 Language of publication: finnish
	Number of pages 38	Permission for web publication: x
Title of publication Parental partnership in municipal early childhood education from the parents` perspective		
Degree programme Degree Programme in Social Services		
Supervisor(s) Hintikka, Timo and Helminen, Eeva		
Assigned by		
Abstract <p>According to the Early Childhood Education Act (540/2018), parents or other guardians of a child should be given the opportunity to participate in and influence the planning, implementation and evaluation of their child's early childhood education. The Basics of the Early Childhood Education Plan (2016) provide for co-operation between early childhood education and parents. Collaborative co-operation between parents and staff has previously been studied more from the employees' point of view.</p> <p>The purpose of the study was to develop the early childhood education of the City of Jyväskylä in co-operation with the parents from their point of view. The study looked at how the parents defined co-operation, how they were ready to participate in the planning of activities and what their views were on service guidance to the other services for families with children. The aim of the study was to collect information form the parents on educational co-operation in the municipal early childhood education in Jyväskylä.</p> <p>The study was conducted as a survey. This meant a descriptive and exploratory study combining qualitative and quantitative research approaches. The study was conducted as a Webropol survey with parents who were clients of the Jyväskylä Municipal Early Childhood Education.</p> <p>The study found that the respondents were aware of the importance of co-operation between parents and early childhood education for the well-being of the child and the family. The parents also found service guidance to other family services as part of early childhood education. The parents' development ideas highlighted the traditional parents' evenings that discuss the children's upbringing and development.</p>		
Keywords/tags (subjects) partnership, collaborative partnership, involvement, co-operation		
Miscellaneous (Confidential information)		

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Kasvatusyhteistyö ja vanhemmuus	4
3	Alle kouluikäisten lasten vanhemmuus	8
4	Lapsiperheiden palvelut.....	11
5	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet	13
6	Tutkimuksen toteutus.....	14
7	Tutkimuksen tulokset	19
	7.1 Kasvatusyhteistyön määrittely vanhempien näkökulmasta	19
	7.2 Vanhemmuuden tukeminen	22
	7.3 Kasvatusyhteistyön kehittäminen	26
8	Pohdinta ja johtopäätökset.....	27
	8.1 Tutkimustulosten tarkastelua	27
	8.2 Johtopäätökset ja kehittämisehdotukset.....	29
	8.3 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	31
	Lähteet	34
	Liitteet	37
	Liite 1. Kysely vanhemmille	38
	Liite 2. Vanhempien kyselyn kysymykset	39

Kuviot

Kuvio1. Kasvatuskumppanuuden periaatteet (n=62)	20
Kuvio 2. Päivystysajan kasvatusyhteistyö (n=62)	22
Kuvio 3. Palveluohjaus (n=62)	23
Kuvio 4. Vanhempien osallisuus (n=62)	24
Kuvio 5. Vertaistapahtumat (n=62)	25

Taulukot

Taulukko 1. Esimerkki pelkistämisestä	17
Taulukko 2. Ryhmittely	17
Taulukko 3. Sisällönanalyysi	18

1 Johdanto

Opinnäytetyön aihe *Kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vanhempien näkökulmasta* nousi varhaiskasvatuksen työkokemuksen myötä. Onko varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyö riittävää vanhemman näkökulmasta? Saavatko vanhemmat riittävästi tukea mahdollisissa kriisitilanteissa tai tukeeko varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyö tarpeeksi vanhempia vanhemmuudessa? Jos vanhempien jakaminen tai lapsen uhma haastaa vanhempia, voisimmeko varhaiskasvatuksessa tukea tai ennakoita ja näin vahvistaa vanhemmuutta? Miten vanhemmat kokevat palveluohjauksen muihin palveluihin?

Varhaiskasvatuksessa lapsen hyvinvointi on keskiössä. Lapsen hyvinvointiin vaikuttavat perheen hyvinvointi ja vanhemmuus. Kasvatusyhteistyö varhaiskasvatuksessa näkyy vanhempien asiantuntijuutena lapsensa asioissa ja kasvatuksessa. Jyväskylässä Hyvä alku-keskustelussa tavataan lapsi ja perhe ensimmäistä kertaa antaen heille puheenvuoron. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma- ja esiopetuksen oppimissuunnitelma -keskusteluissa puhutaan lapsen vahvuuksista ja mielenkiinnonkohteista sekä huomioidaan oppimisen osa-alueet eri asiakirjoista.

Aihetta on tutkittu juuri työntekijöiden näkökulmasta käsin esimerkiksi Korpikosken ja Larimon opinnäytetyössä *Ehkäisevä lastensuojelutyö varhaiskasvattajien näkökulmasta* (2017) sekä Aaltosen ja Sotaniemen opinnäytetyössä *Varhainen mukaantulo osana kasvatuskumppanuutta: Vanhemmuuden tukeminen ja rinnalla kulkeminen varhaiskasvatuksessa* (2016). Lehtipään Pro gradu -tutkielma *Päivähoidon ja vanhempien kasvatuskumppanuus pikkulapsiperheiden arjessa* (2007) yhdisti työntekijöiden ja vanhempien näkemyksiä kasvatuskumppanuudesta. Tutkielma vertailee myös isien ja äitien vastauksia. (Korpikoski, L. & Larimo, M. 2017, tiivistelmä, 36; Aaltonen, K. & Sotaniemi, E. 2016, tiivistelmä; Lehtipää, R. 2007, tiivistelmä, 35.)

Tämä opinnäytetyö tarkastelee kasvatusyhteistyötä asiakaslähtöisesti. Varhaiskasvatus on myös ennaltaehkäisevää lastensuojelua, joten ennakointi ja varhainen tuki vanhemmuuden tukemisessa ovat selkeästi osa varhaiskasvatusta. Opinnäytetyöstä on rajattu lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä mahdolliset haasteet näissä osa-alueissa.

2 Kasvatusyhteistyö ja vanhemmuus

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2016) käytetään käsitettä kasvatusyhteistyö, kun puhutaan huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Aikaisemmin käytössä on ollut käsite kasvatuskumppanuus. Aikaisemmissa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2003/2005) päivähoidon ja vanhempien välinen yhteistyö määriteltiin kasvatuskumppanuudeksi. (Kekkonen, M., 2012, 42.) Opinnäytetyössä esiintyvät molemmat käsitteet. Kasvatusyhteistyö käsite on virallinen käsite, koska sitä käytetään virallisessa asiakirjassa Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2016). Kasvatuskumppanuus on vanhemmille ja työntekijöille vielä tutumpi käsite. Opinnäytetyön tekijä tietää, että Jyväskylässä varhaiskasvatuksen vakituiset työntekijät suorittavat Kasvatuskumppanuus – koulutuksen (Kasku).

Kasvatusyhteistyön tavoitteeksi määritellään Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2016, 32 – 33.) huoltajien ja kasvatushenkilöstön yhteinen sitoutuminen lapsen terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Kasvatusyhteistyötä tukee avoin vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus.

Kasvatuskumppanuutta ohjaavat periaatteet ovat kuuleminen, luottamus, kunnioitus ja dialogi. Kuuntelemisessa on tärkeää luoda turvallinen ja myönteinen ilmapiiri. Joskus kuunteleminen on riskin ottamista ja uskallusta ottaa vastaan erilaisia tunteita: suuttumusta, ahdistusta ja hämmennystä. Kuulevassa suhteessa voidaan viestittää toiselle valmius kuunnella, vaikka asia ei olisi miellyttävä tai siitä ollaan eri mieltä, niin sanotuilla oven avaajilla. Esimerkkinä oven avauksesta voisi olla kommentti: “Kerro lisää, haluan kuulla siitä enemmän.” Kuulluksi tuleminen on eheyttävä kokemus. (Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2011, 32.)

Toisen ihmisen arvostamista ja hyväksymistä on kunnioittava asenne, joka ilmenee aina ajatuksina ja sitä kautta tekoina. Erilaisen perheen, erilaisen perhekulttuurin tai erilaisten arvojen kohtaaminen voi olla kunnioittavan suhteen luomisessa haastavaa. Avoimessa vuorovaikutuksessa osoitetaan kunnioitusta toista kohtaan. Luottamuksen rakentamiseen tarvitaan kuuntelemista ja kunnioitusta sekä aikaa, yhteisiä kohtaamisia ja vuoropuhelua. Varhaiskasvatuksen työntekijän huomioidessa vanhempien ajatukset, kasvatuskäsitykset ja toiveet omaan lapseensa liittyvissä asioissa luovat perustan luottamukselle sekä yhteiselle ymmärrykselle lapsesta. Dialogisuuden

avain on kuulemisessa. Se on tasa-arvoista puhetta, jossa toisen tietämys ei ole arvokkaampaa kuin toisen. Dialogista vuoropuhelua kannattelee kuulemisen ja kunnioituksen kokemus, joten siihen mahtuu eri mieltä oleminen, suorapuheisuus ja rehellisyys. (Kaskela & Kekkonen, 2011, 34, 36, 38.)

Moision Pro gradu-tutkielmassa Kasvatuskumppanuuden toteutuminen päiväkotilasten vanhempien näkökulmasta (2015) aineistona käytettiin vuoden 2013 Jyväskylän varhaiskasvatuksen asiakaspalaute kyselyn vastauksia. Tutkielmassa vanhemmilta kysyttiin myös tiedottamisesta ja viestinnästä. Moision tutkimuksen mukaan vanhemmat ovat tyytyväisiä kasvatuskumppanuuteen päivähoidossa. (Moisio, M., 2015, tiivistelmä, 4-5.) Kososen Pro gradu- tutkielma ”Nää päivittäiset kohtaamiset – ne on ilman muuta tärkeimmät” Vuorohoidon työntekijöiden kuvauksia yhteistyöstä lasten vanhempien kanssa (2018) tarkastelee kasvatusyhteistyötä työntekijöiden näkökulmasta. Hän kuvailee tutkimuksensa jatkotutkimusehdotuksessa, että olisi mielenkiintoista kuulla vanhempien näkemys kasvatusyhteistyöstä. (Kosonen, P., 2018, tiivistelmä, 67.)

Kasvatusyhteistyö vanhempien ja varhaiskasvatuksen kesken nähdään myös kansainvälisesti tärkeänä. Esimerkiksi Australiassa perustettiin järjestö Early Years Learning Framework, joka koulutti varhaiskasvatuksen henkilöstöä kasvatusyhteistyöhön vanhempien kanssa. Jenni Connorin kirjoittamassa artikkelissa Collaborative partnership with families (2012) nostetaan esille luottamus, avoin vuorovaikutus, empatia, avoimuus toisen arvoille ja uskalle, jaettu päätöksen tekeminen, kunnioittaminen sekä yhteiset tavoitteet lapsen parhaaksi. Artikkelissa on esimerkkejä vanhempien kanssa tehtävästä kasvatusyhteistyöstä. Artikkelin on kirjoitettu työntekijöille, että he ymmärtäisivät yhteistyön merkityksen. (Connor, J., 2012, 1.)

Perhelähtöinen kasvatusyhteistyö

Perheiden ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välisessä yhteistyössä on edetty kohti perhelähtöistä työskentelyä. Tätä muutosta voidaan kuvata neljän erilaisen perhetyömallin kautta: 1. asiantuntijalähtöinen (professional -centered), 2. perheen kanssa liittoutunut (family-allied), 3. perheeseen kohdistuva (family-focused) sekä 4. perhelähtöinen toimintamalli (family-centered). Kolme ensimmäistä toimintamallia

nostaa ammattilaiset keskeiseen rooliin, koska he arvioivat, suunnittelevat sekä toteuttavat lapsen ja perheen tilanteen mukaisesti toimintaa. Neljännessä toimintamallissa perheiden esille tuomat tarpeet ja tavoitteet määräävät palvelut. Ammattilaisten roolina on perheen tukeminen päätöksenteossa sekä vanhempien vahvistaminen omien lastensa kasvattajina. (Rantala, A. & Uotinen, S., 2018, 127-128.)

Perhelähtöisen yhteistyön keskeisimpinä lähtökohtina voidaan pitää Rantalan ja Uotisen (2018) mukaan, että lapsen vanhemmille annetaan mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin sekä vanhempia että varhaiskasvatuksen ammattilaisia pidetään asiantuntijoina lapsen asioissa. Lapsen mielipide ja toivomukset selvitetään myös, koska hänellä on oikeus osallisuuteen. (Rantala & Uotinen, 2018, 128.)

Kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatus määritellään varhaiskasvatuslain 1 § mukaan lapsen suunnitelmalliseksi ja tavoitteelliseksi kasvatuksen, hoidon ja opetuksen muodostamaksi kokonaisuudeksi, jossa painottuu pedagogiikka. (L 1973/36,1§.) Laki on kumottu uudella varhaiskasvatuslailla (13.7.2018/540) 1.9.2018 alkaen.

Varhaiskasvatuslain 4 § todetaan, että kunnan on järjestettävä asukkailleen lasten päivähoidon sellaisena kuin varhaiskasvatuslaki määrittelee. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen äitiys-, vanhempain- ja isyysvapaan jälkeen. (L 2018/540, 4§.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2016) keskeisimpiä arvoja ovat: lapsuuden itseisarvo, ihmisenä kasvaminen, lapsen oikeudet, yhdenvertaisuus, tasa-aroisuus ja moninaisuus, perheiden monimuotoisuus sekä terveellinen ja kestävä elämäntapa. (Ahonen, L., 2017, 28 - 29.)

Varhaiskasvatuslain 2a § määrittelee varhaiskasvatuksen yhdeksi tavoitteeksi yhdessä toimimisen lapsen sekä vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä. Varhaiskasvatuslain 23 § määrittelee, että jokaiselle lapselle täytyy tehdä henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Tämä laaditaan yhteistyössä vanhemman ja varhaiskasvatuksen henkilöstön kesken,

myös lapsen mielipide selvitetään ja otetaan huomioon. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan tavoitteet lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tukevalla tavalla sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on varhaiskasvatuslaissa määritelty asiakirja. (L 2018/540, 2a§, 23§.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2016) ohjaavat Rantanen ja Uotisen, (2018, 128.) mukaisesti perhelähtöiseen kasvatusyhteistyöhön.

”Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun” (L 2007/471, 1§.). Lastensuojelulain 2 § määrittelee, että ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista on lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla. Viranomaiset, jotka työskentelevät lapsen ja perheen kanssa, on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään sekä tarjottava riittävän varhain tukea, apua ja ohjattava tarvittaessa lastensuojelun piiriin. Lastensuojelulain 3 a § määrittelee ehkäiseväksi lastensuojeluksi lapsen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin edistämisen ja turvaamisen sekä vanhemmuuden tukemisen. Ehkäisevää lastensuojelua voidaan antaa esimerkiksi päivähoitossa. (L 2007/417, 2§, 3a§.)

Kasvatusyhteistyön haasteet

Vanhempien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden välisen kasvatusyhteistyön haasteita tarkastellessa esiin nousevat vanhempien ja työntekijöiden erilaiset käsitykset kasvatusyhteistyöstä. Varhaiskasvatuksen työntekijöiltä odotetaan ymmärrystä vanhempien ja perheiden erilaisiin yhteistyövalmiuksiin, erilaisissa elämän vaiheissa olevien vanhempien huomioimiseen, yksilöllisten ja perhekohtaisten näkökulmien tiedostamiseen konkreettisilla toimintatavoilla sekä vanhempien voimaannuttamisen edistämiseen. (Poikonen, P–L. & Lehtipää, R., 2007, 88.)

Karikoski ja Tiilikka (N.d.) artikkelissaan Eheä kasvunpolku – haaste yhteistyölle nostavat esiin lapsen kasvunpolun muutokset. Lapsi siirtyy kotoa päivähoitoon, jonka sisällä tapahtuu siirtymisiä ryhmästä toiseen. Seuraavaksi lapsi siirtyy esiopetukseen ja sieltä perusopetukseen. Näissä siirtymissä lapsi tuo mukanaan omat kokemuksensa vuorovaikutussuhteista ja kiintymyssuhteista vanhempiensa kesken. Lapsen sopeutuminen uuteen kasvuympäristöön edistää vanhempien ja työntekijöiden yhteinen suunnittelu. Ympäristöjen erilaisuus tulee huomioida kasvatusyhteistyössä, muuten

lapsen käyttäytymiselle asetetut odotukset ja vaatimukset näyttäytyvät haasteina. (Karikoski, H. & Tiilikka, A., 2017, 78 – 94.)

3 Alle kouluikäisten lasten vanhemmuus

Perustan lapsen elämälle tuo perhe ja vanhemmat. Äitiys ja isyys on vanhemmuutta, johon sitoudutaan koko elämän ajaksi. Vanhemmuus kasvaa ja kehittyy jokaisen lapsen, lapsen ikä- ja elämänvaiheen avulla. Vanhemmuutta on vuorovaikutus lapsen kanssa ja läsnä olo lapsen arjessa. Lapsen vanhempana oleminen ei aina ole helppoa. Vanhemmuudessa ohjaavat pitkälti omilta vanhemmilta omaksutut arvot, asenteet ja käyttäytymismallit. Tietoisesti näitä opittuja käyttäytymismalleja voi muuttaa. Vanhempien tulee olla kasvatustilanteissa johdonmukaisia ja ylläpitää turvallisia rajoja. Näiden lisäksi lapsi tarvitsee rakkautta ja huolenpitoa. Lapsen kasvaessa ja elämäntilanteiden muuttuessa vanhempien tehtävätkin muuttuvat. (Järvinen, M., Laine, A. & Hellman-Suominen, K., 2009, 15-16.)

Nykyajan perheet ja perhesuhteet ovat monimuotoisia, koska perheellä voidaan tarkoittaa ydinperhettä, uusperhettä, yksinhuoltajaperhettä tai samaa sukupuolta olevien vanhempien perhettä. Perheen määrittelemisen on vaikeaa, koska se voi tarkoittaa ihmisille eri asioita. Toiset kokevat, että ydinperheeseen kuuluvat myös poismuuttaneet lapset tai omat isovanhemmat. Läheiset ystävät voidaan myös lukea perheeseen kuuluviksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstön on kyettävä vastamaan perheiden yksilöllisiin tarpeisiin sekä ymmärtää perheiden moninaisuus. (Rantala & Uotinen, 2018, 122.)

Perhettä voidaan tarkastella ekokulttuurisesta näkökulmasta, jonka mukaan lapsen kehityksen kannalta tärkeimpiä tekijöitä ovat kodin ja muiden lapsen lähiympäristöjen päivittäinen toiminta. Teorian keskeisin idea on, ettei perheet vain passiivisesti sopeudu ympäristön vaikutuksiin vaan he vaikuttavat aktiivisesti niihin olosuhteisiin, joissa elävät. Tämä tapahtuu akkommodaatiolla eli perheet tiedostaen tekevät muutoksia ympäristöönsä tai jättävät ne tekemättä arjen sujuvuuden ylläpitämiseksi. Perhekulttuuri, käsitykset ja uskomukset, ohjaa näitä valintoja. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden on arvokasta saada tuntee lapsen kodin arkea, koska näin saadaan tietoa lapsesta kotioloissa. Ekokulttuurisen teorian näkemyksen mukaan näin ymmärretään

paremmin lapsen käyttäytymistä päiväkodissa. (Rantala & Uotinen, 2018, 123-124, 131.)

Suomen Akatemian rahoittama Paletti-tutkimus toteutettiin Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksessa, joka sai tutkimukseen pari sataa perhettä Keski-Suomesta. Tutkimuksen laajana tavoitteena oli selvittää perheiden toimintaa eri elämäntilanteilla. Tutkimustuloksissa kuvataan mm. pikkulapsiperheiden vanhemmuutta. Ajankäyttö aiheuttaa helposti paineita vanhemmille. Aika kuluu töissä, lastenhoidossa ja kotitöissä sekä lasten ja vanhempien harrastuksissa. Tutkimuksen johtopäätöksissä todetaan, että päivähoitolla on suuri merkitys lasten ja vanhempien arjessa. Laadukkaalla päivähoitolla tuetaan lapsen hyvinvointia, vanhempien jaksamista sekä perheen arjen toimivuutta. Tutkimuksessa tuli esille, että kasvatusyhteistyötä tulisi kehittää, vanhempien osallisuus huomioiden, vuorovaikutuksellisemmaksi. (Rönkä, A., Malinen, K. & Lämsä, T. (toim.), 2009, 15, 23, 289 - 290.)

Vanhemmuuden haasteet

Perheen ongelmiin pyydetään nykyisin helpommin apua, mutta tuen tarpeen myöntäminen ja tuen vastaanottaminen ei ole välttämättä helppoa. Vanhemmuus nähdään kulttuurissamme perheen yksityisenä asiana. Yhteiskunta pyrkii kuitenkin auttamaan vanhempia erilaisissa elämäntilanteissa. (Järvinen ym., 2009, 15.)

Kaikki tarvitsevat tukea ja apua toisilta jossakin vaiheessa elämäänsä. Esimerkiksi läheisen menettäminen, talousongelmat tai sairastuminen voivat tarkoittaa, että tarvitsee enemmän tukea. Kasvatusyhteistyöllä vanhemmat ja työntekijät voivat tukea lasta kehityksen ja oppimisen eri vaiheissa. (Aistear, (N.d.), 7.)

Vanhemmuutta voivat haastaa hyvin erilaiset tilanteet. Vanhempien parisuhde voi ajautua kriisiin tai avioeron pohdinta sekä toteutus voivat haastaa vanhemmuutta. Vanhempien erotessa lasten elämän perusturvallisuus järkkyy. Vanhemmuudesta ei voi erota ja lasten hyvinvoinnin kannalta on tärkeää miten vanhemmat pystyvät tekemään lapsia koskevia päätöksiä ja tukemaan toisiaan vanhemmuudessa. (Rönkkö & Rytönen, 2010, 222.)

Vanhemmuutta voivat myös haastaa hankalat tilanteet lapsen kanssa, jotka voivat olla tilapäisiä tai päivittäisiä. Esimerkiksi lapsen ylivilkkaus voi haastaa perheen voimavaroja. Varhaiskasvatuksen työntekijöiltä voi saada työvälaineitä ja tukea hankaliin tilanteisiin sekä tarvittaessa ohjausta muihin palveluihin. Vanhemman mielenterveysongelmat esimerkiksi masennus voi vaikuttaa kykyyn vastata lapsen tarpeisiin ja näin haastaa vanhemmuutta. Vanhemman päihderiippuvuus haastaa myös kykyä toimia vanhempana. Perheväkivalta vaikuttaa lapseen, vaikka se olisi vanhempien välistä. Lapsella voi olla pelkoja tilanteesta, eikä hän ymmärrä tapahtunutta. Lapset usein peittelevät tilannetta ulkopuolisilta, koska he pelkäävät seurauksia. (Rönkkö & Rytönen, 2010, 227, 244, 255, 261.)

Lapsen hyvän kasvun riskitekijöitä kuvataan Helsingin kaupungin sosiaaliviraston lapsiperheiden palvelujen vastuualueen riskiolosuhdetyöryhmän laatimassa opaskirjassa. Lapsen kannalta riskitekijöitä voivat olla kehityshäiriöt, pitkäaikaissairaus, lapsen vaativa temperamentti, epävakaa olosuhteet, pahoinpitely, traumat, kiusaaminen, puutteellinen vuorovaikutus, heikot leikkitaidot, kaverien puute, epäluottamus aikuisiin sekä ikätasoa vastaamaton kehitys. Lapsen lähisuhteiden kannalta riskitekijöitä ovat epäjohdonmukainen kasvatus, vanhempien mielenterveys- tai päihdeongelmat, vanhempien rikollisuus sekä perheväkivalta. Lapsen ympäristön kannalta riskitekijöitä ovat vanhempien riitely, perheenjäsenen vakava sairaus tai kuolema, perheen taloudellinen tilanne, perheen sosiaalinen syrjäytyminen, heikot asumisolot, suojaamaton media sekä viranomaisten puutteellinen apu ja tuki. (Koivunen, P-L. & Lehtinen, T., 2015, 183 – 184.)

Lapsen kehitys ja kasvu ei ole uhattuna yksittäisen riskitekijän seurauksena, vaan aina on otettava huomioon suojaavat tekijät. Lapsen myönteinen kehitys ja hyvinvointi ovat turvattuja vanhemmuuden ja ympäristön tuella. Jos lapselta puuttuvat vanhempien antama tuki eikä ympäristökään pysty tukemaan, tilanne muuttuu haastavammaksi. Lapsen hyvän kasvun ja kehityksen arviointia tehdään kolmesta näkökulmasta: lapsen kehitykselliset tarpeet, toimintakyky vanhempina sekä perhe- ja ympäristötekijät. (Koivunen & Lehtinen, 2015, 184 – 185.)

Suomessa lapsiperheiden arki ja hyvinvointi on hyvin vaihtelevaa. Suurin osa voi hyvin, mutta vähemmistön pahoinvoinnin ennuste on huono. Tähän vaikuttaa vanhempien vähäinen koulutus ja työttömyys. Lapsen myönteisen kehityksen edellytyksenä

on koko perheen hyvinvointi ja tätä pitäisi pystyä tukemaan. (Rantala & Uotinen, 2018, 122-123.)

4 Lapsiperheiden palvelut

Suomessa jokaiselle lapselle on tavoitteena luoda turvallinen kasvuympäristö ja tukea vanhempien mahdollisuuksia perheen perustamiseen sekä lasten kasvattamiseen. Perhepolitiikkamme tukitoimet muodostuvat lapsiperheille suunnatuista palveluista, kuten varhaiskasvatuksesta, sosiaaliturvaetuuksista ja muista taloudellisista tuista, sekä perhevapaista. (Heinonen, H., Iivonen, E., Korhonen, M., Lahtinen, N., Muuronen, K., Semi, R. & Siimes, U., 2016, 174.)

Jyväskylän kaupungin nettisivuilla kerrotaan, että varhaiskasvatuksen palveluohjaus opastaa perheitä eri varhaiskasvatuksenjärjestelyihin ja neuvoo hakemiseen liittyvissä asioissa. Se ei ohjaa lapsiperheiden eri palveluihin. (Jyväskylän varhaiskasvatuksen palveluohjaus.)

Palveluohjaus voidaan määritellä asiakaslähtöiseksi ja asiakkaan etua korostavaksi työtavaksi. Se on tutumpi työtapa terveys- ja sosiaalihuollon puolella. Yleisessä palveluohjauksessa selvitetään asiakkaan palvelutarve, tehdään palvelu- ja hoitosuunnitelma sekä seurataan niiden toteutumista, pidetään yhteyttä viranomaisiin ja palveluntuottajiin, hallitaan palvelujärjestelmä, yhteensovitetään palveluita ja linkitetään niitä. (Hänninen, K. 2007, 11, 15.)

Varhaiskasvatuksen merkitys lasten ja perheiden elämässä on hyvin keskeinen. Työntekijät kohtaavat perheet arjessa säännöllisesti, joten tuen tarpeiden tunnistaminen on keskeinen tehtävä. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa muiden lapsi- ja perhepalveluiden kanssa. Varhaiskasvatuksen avulla voidaan tasata lasten erilaisia lähtökohtia sekä kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. (Heinonen ym., 2016, 181.)

Varhaiskasvatuksen tuki vanhemmuuteen on tärkeää. Tämän vuoksi on varhaiskasvatuksen henkilöstön on pysyttävä palveluohjaukseen eri lapsiperheiden palveluihin.

Sosiaalihuoltolain 18 § perhetyö määrittää hyvinvoinnin tukemiseksi sosiaaliohjauksella ja muulla tarvittavilla avuilla tilanteissa, jossa tarvitaan tukea ja ohjausta

omien voimavarojen vahvistamiseksi tai keskinäisen vuorovaikutuksen parantamiseksi. (L 1301/2014, 18§.)

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) nettisivuilla Tirkkonen kirjoittaa, että eri kunnissa perhetyötä järjestetään eri tavoin mm. neuvolan, varhaiskasvatuksen tai koulun yhteydessä tai osana perhekeskusmallia. Perhetyötä voidaan tehdä myös ehkäisevänä tai korjaavana työnä. Tarkoituksena on oikea-aikaisella tukemisella ehkäistä perheiden ongelmien vaikeutumista, syrjäytyminen tai tarve erityispalveluihin, esimerkiksi lastensuojeluun. Perhetyö ei vaadi lastensuojelun asiakkuutta, kun taas tehostettu perhetyö on lastensuojelulain mukainen avoimuusmallinen tuki. (Tirkkonen, T., 2018.)

Lapsiperheiden palvelut Jyväskylässä

Jyväskylän kaupungin nettisivuilla jyvaskyla.fi kerrotaan lapsiperheiden palveluista:

Varhaisentuen perheohjauksesta voi saada tukea ja apua lasta odottava sekä lapsiperhe, joissa on kouluikäisiä lapsia. Tämä on sosiaalihoitolain mukaista palvelua ja perustuu palvelun arviointiin. Työskentelyssä yhdessä vanhempien kanssa etsitään toimintatapoja ja ratkaisuja arjen haasteisiin. Työskentely on ennaltaehkäisevää neuvontaa ja palveluohjausta. (Jyväskylän varhaisentuen perheohjaus.)

Lapsiperheiden kotipalvelun tarkoituksena on ennaltaehkäistä ongelmia ja vahvistaa perheen voimavaroja. Palvelu on sosiaalihoitolain 19 § mukaista toimintaa. Perheillä on mahdollisuus saada tilapäistä kotipalvelua lyhytkestoisiin tarpeisiin. Tavoitteena on auttaa perhettä selviytymään itsenäisesti jatkossa tai näin arvioidaan pitkäaikaisen palvelun tarve. Jatkuva ja säännöllinen kotipalvelun tavoitteena on auttaa pitkittyneissä ja välttämättömissä tuen tarpeissa. Kotipalvelu on pääsääntöisesti maksullista. (Jyväskylän lapsiperheiden kotipalvelu.)

Perheneuvola tukee perheitä erilaisissa elämäntilanteissa. Perheneuvolan työskentely on moniammatillista ja perheille maksutonta. Jyväskylän perheneuvolassa toimii erilaisia ryhmiä lasten ja perheiden auttamiseksi. Vanhempana vahvemmaksi -kohtimyönteistä vuorovaikutusta on vanhempien vertaisryhmä, jossa pohditaan vanhemmuutta ja lasten kasvatusta. Perhekoulu – ylivielkkäille lapsille ja heidän vanhemmilleen on ryhmä, jossa viisi perhettä yhdessä työskentelee. LATO -ryhmä on tarkoitettu

lapsille, jotka tarvitsevat tukea tunteiden ilmaisussa ja säätelyssä sekä vuorovaikutuksessa ja ryhmätaidoissa. Eroseminaari – jälleen rakennus eron jälkeen on tarkoitettu eronneille ja eroa harkitseville lapsiperheiden vanhemmille. Perheneuvolassa on lapsille oma eroryhmä ja vanhemmille useampia erilaisia eroauttamispalveluita, esimerkiksi Follo -sovittelu huoltoriidassa. (Jyväskylän perheneuvola.)

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet ovat tarkoitettu lastensuojelun asiakkaana oleville perheille. Ne ovat sosiaalityö, perheohjaus, tuki- ja lomakotitoiminta, ammatillinen tukihenkilötoiminta, kotipalvelu, perhekuntoutus, lapsen avohuollon sijoitus sekä harkinnanvarainen taloudellinen tuki. Sosiaalityössä sosiaalityöntekijä etsii ratkaisuja yhdessä asiakkaan kanssa, järjestää tukitoimia ja palveluita sekä arvioi niiden toteutumista ja vaikuttavuutta. Esimerkiksi lastensuojelun tehostetussa perhetyössä pyritään vahvistamaan vanhempien voimavaroja huolehtia lapsen tarpeista ja turvallisesta kasvusta. (Jyväskylän lastensuojelun avohuollon tukitoimet.)

Kriisikeskus Mobilessa työskentelee terveys- ja sosiaalialan ammattilaisia sekä kriisi-työhön koulutettuja vapaaehtoisia. Puhelinpäivystys on auki 24h/vrk, joten apua kriisitilanteissa on saatavilla. (Jyväskylän lastensuojelun avohuollon tukitoimet.)

6 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on kehittää Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen perheiden kanssa tehtävää kasvatusyhteistyötä vanhempien näkökulmasta.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa vanhemmilta kasvatusyhteistyöstä Jyväskylän kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Kyselylomakkeessa vanhemmilla oli mahdollisuus kuvata kasvatusyhteistyötä, jota ovat saaneet varhaiskasvatuksessa. Kommentoida tilanteita, joissa he olisivat tarvinnut tukea vanhemmuuteen.

Tutkimuskysymykset:

1. Mitä kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on vanhempien mielestä?
2. Miten kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyö tukee vanhemmuutta?
3. Miten kasvatusyhteistyötä voi kehittää vanhempien mielestä?

Ensimmäinen tutkimuskysymys antaa käsityksen siitä miten vanhemmat määrittelevät kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyön. Määrittelyä kysytään avoimella kysymyksellä, koska näin saadaan vanhempien ensisijainen näkemys kasvatusyhteistyöstä. Toinen kysymys antaa tietoa miten vanhemmat kokevat kasvatusyhteistyön. Kolmas kysymys antaa tietoa kasvatusyhteistyön kehittämiseen vanhemmilta saatujen ideoiden pohjalta.

7 Tutkimuksen toteutus

Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakkaina oleville perheille lähetettiin sähköisesti kyselylomake. Kyselystä rajattiin pois perhepäivähoito ja kerhotoiminta. Asiakkailta on vähintään yksi lapsi hoidossa Jyväskylän kunnallisessa päiväkodissa. Perhemuotoa kysytään, koska tämä voi vaikuttaa perheen tarpeeseen saada tukea varhaiskasvatuksen työntekijöiltä. Vanhempien Kasvatusyhteistyön arviointiin ja kehittämiseen vaikuttavat myös kuinka kauan perhe on ollut asiakkaana.

Kyselyn otos määriteltiin Jyväskylän päivähoidon alueiden mukaisesti, jotka löytyvät Jyväskylän nettisivuilta päiväkodit kohdasta. Jyväskylän päiväkodit ovat jaettu alueittain: Halssilan alueeseen kuuluvat Halssilan ja Aittorinteen päiväkodit, Huhtasuon alueeseen kuuluvat Huhtasuon, Kangasvuoren ja Pupuhuhdan päiväkodit, Keljonkankaan alueeseen kuuluvat Keljonkankaan ja Neulaskankaan päiväkodit, Keltinmäen alueeseen kuuluvat Keltinmäen, Myllytuvan ja Kultalakin päiväkodit, Keskustan alueeseen kuuluvat Cygnauksen, Kukkumäen, Mäki-Matin, Nisulan ja Tapiolan päiväkodit sekä Puistokadun päiväkotikoulu, Korpilahden alueeseen kuuluvat Kultaniityn ja Renkituvan päiväkodit, Kortepohjan ja Kypärämäen alueeseen kuuluvat Kortepohjan, Kypärämäen ja Kortesuon päiväkodit, Kuokkalan alueeseen kuuluvat Kuokkalan, Nenäinniemen, Onnimannin, Pohjalammen, Ristikiven, Ristonmaan, Taikalampun ja Tikkan päiväkodit, Lohikosken ja Mannilan alueeseen kuuluvat Lahjajarjun ja Mannilan päiväkodit, Palokan ja Puuppolan alueeseen kuuluvat Haukkamäen, Jokelan, Kirrin, Luhtisen, Norolan, Pappilanvuoren, Puuppolan ja Ritoniityn päiväkodit, Säynätsalon alueeseen kuuluvat Säynätsalon päiväkotikoulu ja Muuratsalon päiväkotikoulu, Tikkakosken alueeseen kuuluvat Liinalammin ja Tikkakosken päiväkodit sekä Luonetjärven esiopetus, Tikkan, Kuohun ja Vesangan alueeseen kuuluvat Tikkan, Kuohun ja Vesangan päiväkodit, Vaajakosken ja Jyskän alueeseen kuuluvat Haapaniemen, Janakan,

Kotimäen, Linnan, Tammirinteen, Väinölän ja Wessmanninmäen päiväkodit. (Jyväskylän päiväkodit, 2018.) Kohderyhmä oli suuri, mutta tällä varmistettiin tutkimukseen riittävä määrä vastauksia.

Tutkimusmenetelmät

Tämä on kyselytutkimus. Kuvaileva ja kartoittava tutkimus, jossa yhdistyvät kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen menetelmä. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P., 2009, 138-139, 233.) Tutkimuksessa voi löytyä uusia kehitysideoita kunnallisessa varhaiskasvatuksessa tehtävään kasvatusyhteistyöhön. Kyselyn avulla kuvaillaan ja kartoitetaan vanhempien näkemyksiä kasvatusyhteistyöstä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, jota käytetään paljon sosiaali- ja yhteiskuntatieteissä. Tässä korostetaan syyn ja seurauksen lakeja. Keskeistä kvantitatiivisessa tutkimuksessa on johtopäätökset aikaisemmista tutkimuksista ja aiemmat teoriat, hypoteesin esittäminen, käsitteiden määrittely, aineiston keruu suunnitelma, tutkittavien valinta, muuttujien muodostaminen taulukko muotoon ja aineiston muuttaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä tilastollinen analysointi perustuen päätelmiin havaintoaineistosta. (Hirsjärvi ym., 2009, 140.)

Aineistoa kerättiin kyselyn avulla, joka on survey-tutkimuksen keskeinen menetelmä. Surveyn avulla kerättävä aineisto käsitellään yleensä kvantitatiivisesti eli määrällisesti. (Hirsjärvi ym., 2009, 193-194.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus täydentää aineistosta saatua määrällistä tietoa. Kyselylomakkeessa on strukturoituja ja avoimia kysymyksiä. Avoimet kysymykset ovat laadullisen tutkimusmenetelmän teemahaastattelun eli puolistrukturoidun haastattelun muoto. Teemahaastattelun tavoitteena on, että vastaaja voi antaa oman kuvauksensa teema-alueista. (Vilkkä, H., 2005, 101 – 102.)

Kyselyssä oli tarkkoja kysymyksiä ja vastaajien kehitysideoille avoimia kysymyksiä. Tarkkojen kysymysten avulla kasvatusyhteistyön kehittämisen kartoittaminen oli selkeämpää sekä tutkimuksen tulos laadukkaampi. Kehitysideoilla voitiin myös arvioida ja kuvailla asiakkaiden tarvetta kasvatusyhteistyön kehittämiseksi. Tutkimuksen avoimet kysymykset analysoitiin kvalitatiivisesti eli laadullisella menetelmällä ja suljetut

kysymykset kvantitatiivisesti eli määrällisellä menetelmällä. Tulokset esitetään kuvioiden ja taulukoiden avulla sekä sanallisesti.

Kysely tehtiin sähköisesti Webropol -työkalulla. Kyselyyn liitettiin saatekirje (Liite 1.), jossa kerrotaan kyselyn tavoite ja tarkoitus. Saatekirjeen tarkoituksena oli antaa vastaajalle tietoa kyselystä, mihin tarkoitukseen vastaajan antamia vastauksia ja mielipiteitä käytetään. Näin vastaaja pystyi tekemään päätöksen tutkimukseen vastaamisesta tai vastaamatta jättämisestä. (Vilka, H., 2007, 81.)

Aineiston analyysi

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa aineiston käsittelylle on kolme eri vaihetta: lomakkeiden tarkistus, aineiston muuttaminen numeeriseen muotoon ja tallennetun aineiston tarkistus. (Vilka, 2007, 105.)

Kysymyslomakkeen väittämät kuuluvat asteikkoihin eli skaaloihin perustuvaan kysymystyyppiin. Niissä esitetään väittämiä ja vastaaja valitsee niistä oman näkemyksensä mukaisen väittämän. Asteikkona käytetään Likertin asteikkoa, jonka asteikot ovat tavallisimmin 5- tai 7- portaisia. (Hirsjärvi ym., 2009, 200.) Vanhempien arviointia analysoitiin tässä tutkimuksessa 5-portaisella asteikolla ja väittämien arvot olivat 1 = huono, 2 = välttävä, 3 = tyydyttävä, 4 = hyvä, 5 = kiitettävä. Nämä kysymykset antoivat vanhemmille mahdollisuuden arvioida saamaansa kasvatusyhteistyötä sekä mahdollisesti motivoivat antamaan sanallista arvioita ja kehitysideoita.

Teemana kyselyssä oli kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, joten kysymyksissä lähestyttiin teemaa useammasta näkökulmasta. Vanhempien kuvaus omasta näkemyksestään kasvatusyhteistyöstä varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa antoi pohjan tutkimukselle. Koululaisten loman aikoina varhaiskasvatuksessa eletään päivystysaikaa ja lasten hoito keskitetään päivystäviin päiväkoteihin. Nämä ajat, varsinkin kesäpäivystys, määrittelevät päiväkotien toimintaa ja todennäköisesti vaikuttavat perheiden kokemukseen kasvatusyhteistyöstä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Vanhempien osallisuus huomioitiin kyselyssä ja heiltä saatavat kehitysideat kuvataan analyysissä sanatarkasti. Kyselyn kysymykset liitteessä 2.

Aineiston dokumenttien sisällön sanallista kuvausta kutsutaan sisällönanalyysiksi.

(Tuomi, J. & Sarajärvi, A., 2009, 106.) Avoimet kysymykset analysoitiin kvalitatiivisen

eli laadullisen tutkimusmenetelmän mukaisesti sovelletulla sisällönanalyysillä. Aineisto litteroitiin eli kirjoitettiin puhtaaksi sanasanaisesti. (Tuomi & Sarajärvi, 2009, 92 – 94.)

Ensimmäisessä vaiheessa litteroidusta aineistosta merkattiin analyysiyksiköitä vanhempien vastauksista, joilla on merkitystä tutkimuksen tavoitteen ja teoreettisen viitekehyksen kannalta.

Taulukko 1. Esimerkki pelkistämisestä

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetty ilmaus
"Lapsen kasvun- ja kehityksen tukemista yhteisten tavoitteiden mukaisesti. "	Esimerkki kasvatusyhteistyöstä vanhemman näkökulmasta
" Kuuntelemalla ja tukemalla vanhempien ajatuksia ja kokemuksia vanhemmuudesta."	Vanhempien kuunteleminen
" Avointa keskustelua kodin ja päiväkodin välillä lapsen voinnista ja kehityksestä."	Avoin ja ymmärtävä keskustelu
"Jos joku asia lapsen kehityksessä mietityttää, saa henkilökunnalta kommentteja asiasta, kasvatusalan asiantuntijan mielipidettä arvostan. "	Kasvatusalan asiantuntijuus

Seuraavana aineisto kluseroitiin eli ryhmiteltiin etsien samankaltaisuuksia ja/ tai eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä. (Tuomi & Sarajärvi, 2009, 110.)

Taulukko 2. Ryhmittely

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
Esimerkki kasvatusyhteistyöstä vanhemman näkökulmasta Vanhempien kuunteleminen Avoin ja ymmärtävä keskustelu Kasvatusalan asiantuntijuus	Yhteiset tavoitteet, keskustelut Kunnioittaminen, luottamus, kuuntelu Asiantuntijuus
Vanhemmuuden tukeminen Tietoa palveluista	Perhe, tukiverkosto, palvelut
Vanhempien osallistuminen varhaiskasvatuksen suunnitteluun	Vanhempainillat, Blogit

Kolmannessa vaiheessa aineisto abstrahoidaan eli se liitettiin teoreettisiin käsitteisiin. (Tuomi & Sarajärvi, 2009, 117.)

Taulukko 3. Sisällönanalyysi

Alkuperäinen ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka teoreettisessa viitekehyksestä	Merkitys
<p>”Lapsen kasvun- ja kehityksen tukemista yhteisten tavoitteiden mukaisesti.”</p> <p>”Jos joku asia lapsen kehityksessä mietittävää, saa henkilökunnalta kommentteja asiasta, kasvatustalalan asiantuntijan mielipidettä arvostan.”</p>	<p>Yhteiset tavoitteet</p> <p>Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma</p> <p>Keskustelut</p> <p>Asiantuntijuus</p>	<p>Varhaiskasvatus</p> <p>(Varhaiskasvatustalaki)</p>	<p>Vanhemmat odottavat yhteisiä sopimuksia, tavoitteita ja suunnitelmia lapsen kasvun- ja kehityksen tukemiseksi.</p>
<p>”Kuuntelemalla ja tukemalla vanhempien ajatuksia ja kokemuksia vanhemmuudesta.”</p>	<p>Kunnioittaminen</p> <p>Luottamus</p> <p>Kuunteleminen</p>	<p>Kasvatusyhteistyö</p> <p>(Varhaiskasvatustalaki)</p> <p>Osallisuus</p> <p>(Vasu 2016)</p>	<p>Vanhemmat odottavat turvallista kasvuympäristöä lapselle, jossa varhaiskasvatus ja vanhemmat tukevat toinen toisiaan.</p>
<p>”Tarpeen mukaan päivähoidolla olisi olla tietämystä mitä palveluita perheelle tarjotaan.”</p> <p>”Päiväkodin henkilökunta osaa arvostaa perhettämme ja vanhemman ja lapsen välistä suhdetta. Minulta kysytään usein kuulumisia ja tuetaan arjessa.”</p>	<p>Perhe</p> <p>Tukiverkosto</p> <p>Palvelut</p>	<p>Vanhemmuus</p> <p>Lapsiperheiden palvelut (Sosiaalihuoltolaki, Lastensuojelulaki)</p>	<p>Ennaltaehkäisevää perhetyötä, jossa keskiössä lapsen ja perheen hyvinvointi.</p> <p>Vanhempien mielestä palveluohjaus kuuluu päiväkodille.</p>
<p>”Enemmän vuoropuhelua vanhempien ja varhaiskasvatuksen välillä, myös</p>	<p>Vanhempainillat</p> <p>Blogit</p>	<p>Kehittäminen</p> <p>Osallisuus</p> <p>(Varhaiskasvatustalaki, Vasu 2016)</p>	<p>Vanhempien osallisuus kasvaa kasvatusyhteistyön kehittämisessä varhaiskasvatuksessa.</p>

sisällön suunnittelussa.”			
---------------------------	--	--	--

Opinnäytetyössä tarkasteltiin ja kuvailtiin vanhempien näkemystä kunnallisesta varhaiskasvatuksesta, joten teoreettiset yläkäsitteet ovat 1. *varhaiskasvatus*, joka on Varhaiskasvatuslain määrittelemää, 2. *kasvatusyhteistyö*, tutkimuksen keskeisin käsite, 3. *alle kouluikäisten lasten vanhemmuus* (vanhemmuuden haasteet, lapsuuden riskitekijät ja lapsiperheiden palvelut), näiden avulla varhaiskasvatuksen henkilökunta voi tukea vanhemmuutta sekä 4. *osallisuus*, vanhempien osallistuminen kasvatusyhteistyön kehittämiseen.

Lopulliset yläkäsitteet ovat 1. *kasvatusyhteistyö ja osallisuus vanhempien näkökulmasta*, 2. *vanhemmuus, joka sisältää vanhemmuuden tukemisen ja palveluohjauksen* 3. *kehittäminen, johon sisältyy myös vanhempien osallisuus*. Käsitteet tulevat tutkimuskysymyksistä, jotka määrittelevät tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen. Vanhempien osallisuus on tutkimuksen keskeinen käsite, koska heidän näkökulmaansa juuri tarkastellaan.

8 Tutkimuksen tulokset

Vanhemmille suunnatun sähköisen kyselyn välittivät päiväkodinjohtajat omille asiakkailleen. Vastauksia tutkimukseen tuli kuudelta eri alueelta: Halssila, Keljonkangas, Keskusta, Korpilahti, Kortepohja ja Kypärämäki sekä Vaajakoski – Jyskä. Vastaajina oli 62 vanhempaa, joista suurin osa (43 vastaajaa) oli ollut kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakkaana yli 12 kuukautta. Vastaajien yleisin perhemuoto oli ydinperhe (54 vastaaja). Vastaajat ilmoittivat tukiverkoikseen isovanhemmat, ystävät ja sukulaiset. Kaksi vastaajaa ilmoitti tuekseen tukiperheen ja perhetyön.

Opinnäytetyössä vanhempien vastaukset on kirjoitettu sanatarkasti ja erotettu kursivoinnilla muusta tekstistä sekä kirjattu V 1 (vanhempi 1).

8.1 Kasvatusyhteistyön määrittely vanhempien näkökulmasta

Vanhempien mielestä kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa tarkoittaa yhteisiä suunnitelmia ja tavoitteita lapsen parhaaksi, avointa tiedon kulkua

kodin ja päiväkodin välillä, luottamusta, kuuntelua sekä yhteisöllisen, virikkeellisen, turvallisen ja terveellisen kasvuympäristön luomista. Vanhempien vastauksista näkee, että heille on Varhaiskasvatuslain (13.7.2018/540) 2a § määrittelemä tavoite tiedossa, jossa määritellään kasvatusyhteistyötä suunnitelmalliseksi toiminnaksi lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin parhaaksi.

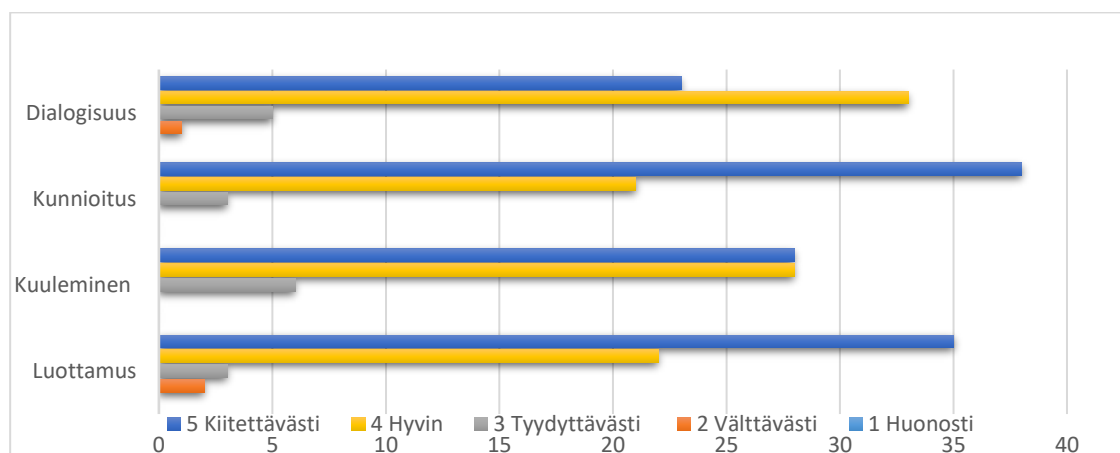
“Keskustelua seuraavista teemoista:

- *lapsen arjen sujuminen*
- *keskustelua varhaiskasvatuksen ammattilaisten kanssa siitä, mitkä asiat lapsen käyttäytymisessä ovat tyypillisiä ikäkauteen liittyviä piirteitä*
- *keskustelu tuesta, mitä varhaiskasvatus pystyy lapselle antamaan*
- *keskustelu vanhemman ja lapsen hyvinvoinnista*
- *keskustelu vanhemmuuden ja varhaiskasvatuksen roolista lapsen elämässä.” V 18*

Eräs vastaaja pohti henkilökunnan rehellisyyttä lasten hyvinvoinnin suhteen, koska heillä on velvoitteita työnantajan suuntaan. Tämä vastaaja ilmaisi huolensa työntekijöiden jaksamisesta ja resurssien riittävydestä. Varhaiskasvatuslaissa 5§ määritellään kunnan velvollisuudet varhaiskasvatuksen järjestämisessä, joten vanhemmilla ei pitäisi olla edellä mainittuja huolia.

Kasvatuskumppanuuden periaatteet, Kaskelan & Kekkosen (2011, 32.) mukaan, auttavat varhaiskasvatuksen henkilökuntaa luomaan turvallisen ja myönteisen ilmapiirin sekä perustan yhteiselle ymmärrykselle lapsesta. Vanhemmat arvioivat 5 - portaisella asteikolla kasvatuskumppanuuden periaatteiden: luottamus, kuunteleminen, kunnioitus ja dialogisuus näkymistä arjessa.

Kuvio1. Kasvatuskumppanuuden periaatteet (n=62)

Vastaajien arvioinnista nousevat kunnioitus ja luottamus, jotka toteutuvat vastaajista noin 20 % mukaan kiitettävästi. Vastaajien arvioinnin mukaan avoimen ja kunnioittavan dialogin mahdollisuudet ovat olemassa, mutta aikaa dialogeille pitäisi olla enemmän.

Kasvatusyhteistyön haasteet

Kasvatusyhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön ja vanhempien välillä on kyse jaetusta kasvatusvastuusta. Lasten pitkäkestoiset kasvattajasuhteet tuovat turvallisuutta ja tukevat kasvattajien yhteistyötä. Lapselle kehityksellisiä haasteita ovat kaikki siirtymävaiheet ja näin ne ovat myös ammattilaisille kasvatustyön haasteita. (Karikoski & Tiilikka, 2017, 94.)

Koululaisten lomien aikaan Jyväskylän varhaiskasvatuksessa on päivystysaika ja hoitoa tarvitsevat lapset keskitetään päivystäviin päiväkoteihin. Kesä on pisin päivystysaika, jolloin pienemmät päiväkodit ovat kiinni kesäkuun alusta elokuun alkuun. Koululaisten syys-, joul- ja talviloma ovat muita päivystysaikoja varhaiskasvatuksessa. Vanhemmilta kysytään lapsen hoidontarve etukäteen kirjallisesti.

Tutkimuksessa kysyttiin vanhempien näkemystä päivystysajan kasvatusyhteistyön toteutumisesta, koska tämä aika voi olla stressaavaa lapsille, vanhemmille ja henkilökunnalle. Arvioinnissa käytettiin 5 -portaista asteikkoa, 1=huonosti, 2= välttävästi, 3=tyyydyttävästi, 4=hyvin, 5=kiitettävästi. Vastaajat saivat myös perustella arvioitaan sanallisesti. Vastaajista noin kolmas osa ei tarvinnut päivystysaikoina hoitoa lapselleen.

Kuvio 2. Päivystysajan kasvatusyhteistyö (n=62)

“Odotukseni varhaiskasvatukselle päivystysaikaan on se, että lapseni pysyy hengissä päivät.” V 30

“Päivystäväpäiväkoti ylläpitää vain pakollista hoitoa. Lapset ovat niin sekaisin muutoksesta, ettei muuta voi tehdä kun vaan selviytyä jokaisesta päivästä.” V 42

Vanhempien vastauksista nousi esiin myös se, että päiväkodin vaihtaminen päivystysajaksi tuo perheen arkeen lisää henkistä raskautta. Ne vanhemmat joiden lapsen ei tarvitse vaihtaa päiväkotia, vaan oma päiväkotitoimii päivystävänä päiväkotina, olivat hyvin tyytyväisiä. Vastauksissa vanhemmat nostivat esiin ympäristön ja henkilökunnan vaihdoksen, jotka vaikuttavat kasvatusyhteistyön onnistumiseen.

8.2 Vanhemmuuden tukeminen

Tutkimuksessa vanhemmat nostivat keskustelut tärkeimmäksi tavaksi tukea vanhemmuutta. Muutamista vastauksista kävi ilmi, että keskusteluille tarvittaisiin lisää aikaa ja päivittäisiin kohtaamisiin saataisiin lisää aikaa, jos työntekijöitä olisi enemmän. Vastaajien mielestä yksilölliset ja yhdessä vanhempien kanssa sovitut tavoitteet tukevat heitä vanhemmuudessa.

“Henkilöstö on hehkuttanut lapsen onnistumisia, ja meillä on ollut hyvät yhteiset tavoitteet. Silloin saan tukea omalle vanhemmuudelle.” V 7

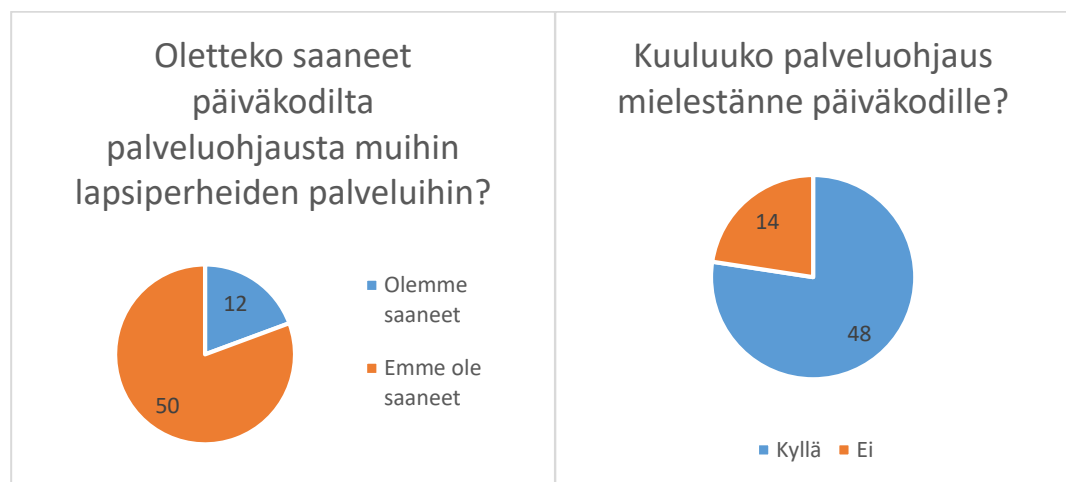
Vanhemmat odottavat varhaiskasvatuksen työntekijöiltä lapsen kehityksen tietämystä ja haluavat tarvittaessa ideoita lapsensa kanssa toimimiseen. Vastaajien vastauksista nousi esiin yhdessä toimiminen lapsen asioissa. Odotetaan yhteneväisiä toimintamalleja, perheen kasvatusnäkemysten huomioimista ja kunnioittamista sekä lapsen kasvun ja kehityksen havainnoimista.

”Kertoo lapsesta asioita jotka tulevat ilmi päiväkodissa mutta ei välttämättä perheen kesken ollessa. Jos joku asia lapsen kehityksessä mietityttää, saa henkilökunnalta kommentteja asiasta, kasvatusalan asiantuntijan mielipidettä arvostan.” V 59

Vanhemmat kokivat myös arjen kiireen ja työn huomioimisen vanhemmuuden tukemiseksi. Vanhemman kuulumisien kysyminenkin tuntui vastaajista hyvältä. Yksi vastaajista ei kokenut tarvetta vanhemmuuden tukemiseen varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta.

Tutkimukseen vastanneista suurin osa ei ole saanut päiväkodilta palveluohjausta muihin lapsiperheiden palveluihin. Kaikki vastaajat eivät tieneet mitä palveluohjaus tarkoittaa. Kolme vastaajaa kertoi saaneensa ohjausta perheneuvolaan. Palveluohjaukseen vastaajat lukivat puhe- ja toimintaterapian.

Kuvio 3. Palveluohjaus (n=62)

Vaikka monikaan vastaajista ei ole palveluohjausta päiväkodilta saanut, he kuitenkin kokevat sen kuuluvan päiväkodille. Vastaajat kokevat, että varhaiskasvatuksen henkilökunta on lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoita. Vanhemmilla ei välttämättä

ole näistä tarpeeksi asiantuntijuutta ja perheen ongelmat voivat olla lähtöisin vanhemmista, jolloin tilanteeseen täytyy puuttua asiantuntijoiden taholta.

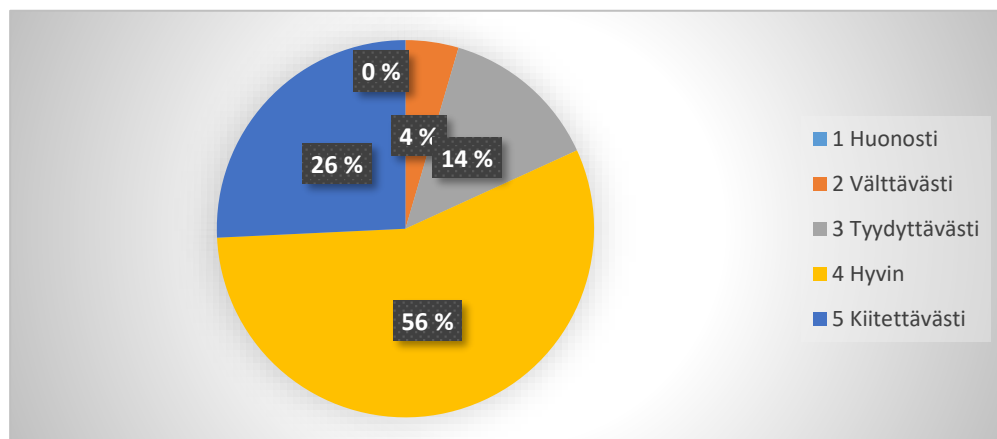
Voidaan todeta, että vanhemmat tiedostavat lasten kasvuun liittyviä riskitekijöitä. Koivusen & Lehtisen (2015, 183 – 184.) listaamat lapsuuden hyvän kasvun riskitekijät, mm. vanhempien mielenterveys- tai päihdeongelmat, epäjohtonmukainen kasvatus ja perheväkivalta, sekä suojaavat tekijät mm. ympäristön tuki, joka nyt tulee varhaiskasvatuksesta tai muista lapsiperheiden palveluista, kuuluvat varhaiskasvatuksen henkilöstön asiantuntijuuden piiriin. Varhaiskasvatuslain 7 § määrittelee monialaisen yhteistyön muiden mahdollisten yhteistyötahojen kanssa. Lapsella on oikeus saada sosiaali- ja terveyshuollon tukitoimia ja palveluita. (L 2018/540, 7§.)

Osallisuus kasvatusyhteistyössä

Rantalan & Uotisen, 2018, 128.) nostamat perhelähtöisen yhteistyön keskeisemmät lähtökohdat määritellään laissa. Varhaiskasvatuslain 20 § mukaisesti lapsilla ja vanhemmilla on mahdollisuus osallistua yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen, arvioimiseen ja kehittämiseen. Se määrittelee myös, että lapsilla ja vanhemmilla on oltava mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. (L 2018/540, 20§.)

Vanhemmat saivat arvioida kuinka vanhempien osallisuus kasvatusyhteistyössä onnistuu. Arviointi tapahtui 5 -portaisella asteikolla ja keskiarvo oli 3,97.

Kuvio 4. Vanhempien osallisuus (n=62)

Vanhempien osallisuus kasvatusyhteistyössä onnistuu vastaajien mielestä hyvin 56%, kiitettävästi 26% , tyydyttävästi 14% ja välttävästi 4%. Kukaan vastaajista ei arvioinut osallisuuden onnistuvan huonosti.

“Omalta osaltani olen sitä mieltä, ettei meillä vanhempina ole tarpeellista kauheasti puuttua päiväkodin toimintatapoihin vaan luotan siihen, että he osaavat luultavasti kasvattaa lapsia paremmin kuin me.” V 6

Vanhemmat pitävät päivittäisiä keskusteluita lapsen asioista sekä varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) keskusteluita tärkeimpinä tapoina osallistua kasvatusyhteistyöhön. He odottavat rehellisyyttä ja luotettavuutta lapsen asioiden suhteen. Kososen (2018) Pro gradu -tutkielmassa myös vuorohoidon työntekijät kuvasivat vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön tärkeimmäksi asiaksi päivittäiset kohtaamiset. Voidaan todeta, että työntekijät ja vanhemmat arvostavat kasvatusyhteistyössä samoja asioita.

Tämän opinnäytetyön tutkimuksessa vanhemmilta kysyttiin: *Miten olisitte itse valmis osallistumaan ja tukemaan toiminnan suunnittelua varhaiskasvatuksessa?* Vastajista noin 35 % ei halua osallistua toiminnan suunnitteluun tai eivät tiedä miten osallistuisi. Vanhempainillat ja yhteiset tapahtumat nousivat esille noin 29 % vanhempien vastauksissa. Kyselyihin vastaamalla noin 10 % vastaajista olisi valmis osallistumaan tai osallistuu toiminnan suunnitteluun. Varhaiskasvatuksen ammattilasten suunnitteluun luottaa noin 15 % vastaajista. Vastauksissa nousi arjen kiireet ja väsymys esteeksi toiminnan suunnitteluun. Toisaalta vanhemmat odottavat työntekijöiltä aktiivisuutta pyytää heitä osallistumaan.

Vanhemmilta kysyttiin myös: *Millaisiin vanhemmille järjestettyihin vertaistapahtumiin olisitte valmis osallistumaan?*

Kuvio 5. Vertaistapahtumat (n=62)

Vastaajat, jotka eivät halua osallistua, kertoivat syyksi olevansa huonoja osallistumaan mihinkään, työskentelevänsä varhaiskasvatuksessa, kokevansa tärkeämmäksi olla kotona perheen kanssa ja heille riittävät päivittäiset kohtaamiset haku- ja tuontitilanteissa.

Vastaajilta tulleet ehdotukset olivat: oman päiväkodin asiakasraati vanhemmille, pihapäivät tai siivoustalkoot, verkkoyhteisö, lapsille ja vanhemmille järjestetty yhteinen tapahtuma hoitoaikojen ulkopuolella esimerkiksi liikuntaa tai ulkoilua sekä vasu-keskustelu. Yksi vastasi saavansa tarpeeksi vertaistukea ystäviltään ja toinen osallistuisi, jos työnantaja joustaisi.

8.3 Kasvatusyhteistyön kehittäminen

Vanhempien kehitysideoita kasvatusyhteistyölle varhaiskasvatuksessa kysyttiin tutkimuksessa sanallisesti. Vastaajista 26 % kaipaavat enemmän tietoa lapsensa päivästä. Muutama vastaaja ehdotti blogia, johon lasten arkea kuvattaisiin. Eräs vastaajista kuitenkin pohti ehtisikö kukaan blogia päivittämään muun työn ohessa.

”Toivoisin blogipostauksia tai asiantuntija-artikkeleita ajankohtaisista lasten kasvuun ja kehitykseen liittyvistä teemoista nimenomaan oman päiväkodin näkökulmasta.” V 19

Vastaajista 15 % kaipaavat vanhempainiltoja sekä varhaiskasvattajilta asiantuntijuutta lasten kasvuun ja kehitykseen. Muutama vastaaja nosti esiin toiminnalliset illat, esimerkiksi ulkoiluilta, joita he eivät kaipaa. Vanhemmat kaipaavat ns. perinteisiä vanhempainiltoja aikuisten kesken.

”Mielelläni toteuttaisin jotain ”kotitehtäviä” / harjoituksia lapsen kanssa esimerkiksi tunnetaitojen harjoittelussa.” V 11

Vastaajilta tuli ehdotuksia vanhempien työn esittelystä lapsille, perheiden yhteisöllisyyden tukemista, paikallisen toimijoiden kanssa yhteistyön lisäämistä sekä alueen yhteisien ilmiöiden vanhempien tietoon tuominen ajatuksena, että koko kylä kasvat-
taa. Myös monikulttuurisen toiminnan kehittämiseen ja vanhempien osallisuuden tukemiseen olisi yksi vastaajaa mielellään osallistumassa.

Kolme vastaajaa otti kantaa ryhmäkokoihin ja kaksi vastaajaa haluaisi enemmän henkilökuntaa. Vastaajista 47 % ei kokenut kehitettävää tai oli tyytyväinen nykyiseen kasvatusyhteistyöhön.

9 Pohdinta ja johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteena oli antaa vanhemmille puheenvuoro kasvatusyhteistyöstä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Tutkimus antoi vanhemmille mahdollisuuden osallistua kasvatusyhteistyön kehittämiseen. Tarkoituksena oli kehittää Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyötä vanhempien näkökulmasta. Tutkimuksessa selvitettiin miten vanhemmat määrittelevät kasvatusyhteistyön, miten he ovat valmiita osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja miten he kokevat palveluohjauksen lapsiperheiden muihin palveluihin.

9.1 Tutkimustulosten tarkastelua

Kasvatusyhteistyö käsitteenä on vanhemmille tuttu ja he tiedostavat oman roolinsa varhaiskasvatuksen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Vanhemmat ovat varsin tyytyväisiä varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyöhön. Kasvatuskumppanuuden periaatteet kunnioitus, luotettavuus, kuuntelu ja dialogisuus näkyvät varhaiskasvatuksen arjessa. Vanhemmat ovat tietoisia varhaiskasvatuksen ja kodin välisen kasvatusyhteistyön merkityksestä lapsen kasvulle ja kehitykselle. Keskeisin tavoite Rantalan ja Uotisen (2018, 130.) mukaan on lapsen hyvinvointi ja tätä varten tarvitaan yhteistyötä.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2016) mukaisesti varhaiskasvatuksen ja vanhempien välinen kasvatusyhteistyö on vuorovaikutteista, jossa huomioidaan lasten ja perheiden yksilöllisyys sekä vanhemmille annetaan tietoa lastaan koskevissa asioissa (Rantala & Uotinen, 2018, 126.) Vanhemmat odottavat varhaiskasvatuksen työntekijöiltä lapsen kehityksen tietämystä ja haluavat tarvittaessa ideoita lapsensa kanssa toimimiseen.

Päivystysajan kasvatusyhteistyöhön vanhemmat kaipaavat tuttuja työntekijöitä, koska heillä on lapsesta ja perheestä tietoa. Opinnäytetyöntekijällä on kokemusta varhaiskasvatuksen päivystysajoista työntekijän sekä vanhemman roolissa. Tämän vuoksi vanhempien vastaukset eivät tulleet yllätyksinä. Toisaalta työntekijän roolissa

tiedän, että koko ajan päivystysaika pyritään kehittämään vanhemmilta ja henkilökunnalta saatujen palautteiden pohjalta. Syy päivystysajan keskittämiseen on taloudellinen ja kiinni olevissa päiväkodeissa voidaan suorittaa remontteja sekä suursiivouksia.

Vanhempien osallisuuden mahdollistaminen määritellään Varhaiskasvatuslain 20 §, jonka tarkoituksena tuskin on vanhempien pakottaminen osallistumaan varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen osallistuminen on taas velvoittavaa Varhaiskasvatuslain 3§ määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. (L 540/2018, 20§.)

Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelman (2017) painotuksissa todetaan, että kaksi kertaa vuodessa toteutetaan asiakaskysely, joiden tuloksia käytetään arviointiin ja kehittämiseen. (Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelma, 2017.) Vanhemmille tiedotetaan kyselyjen tuloksista sekä niiden pohjalta sovituista muutoksista. Näitä kyselyitä muokataan vuosittain, joten niihin sisällytetään varhaiskasvatuksen ajankohtaisia teemoja ja näkökulmia. Opinnäytetyön tutkimukseen vastanneista vanhemmista 35% ei halunnut tai tiennyt miten osallistuisi. Toisaalta 54 % vastaajista osallistuisi päiväkodin vanhempainiltaan, jonka aihe on tullut vanhemmilta. Voidaan todeta, ettei kaikkia vanhemmat ole tietoisia asiakaskyselyjen olevan osa toiminnan arviointia ja kehittämistä. Vanhemmat ovat kiinnostuneita osallistumaan oman päiväkodin vanhempainiltoihin, joten koetaanko koko kaupungin varhaiskasvatusta koskevat asiakaskyselyt liian laajoiksi.

Palveluohjaus muihin lapsiperheiden palveluihin kuuluu vanhempien mielestä päiväkodille, mutta monikaan ei ollut ed. palveluita käyttänyt. Sosiaalihuoltolain 3§ mukaan kunnalliset sosiaalipalvelut ovat sosiaalihuollon ammattilaisten antamaa tukea edistää ja ylläpitää yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. (L 1301/2014, 3§.) Lastensuojelulaki taas turvaa lapsen oikeuden turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. (L 2007/417, 1§.) Näiden lakien mukaisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön on pystyttävä antamaan palveluohjausta muihin lapsiperheille tarkoitettuihin palveluihin. Tutkimukseen vastanneet vanhemmat nostivat esille neuvolakäyntien vähyden ja näin he perustelivat varhaiskasvatuksen henkilös-

tön asiantuntijuuden tarpeellisuutta myös muista lapsiperheiden palveluista. Vanhemmat myös totesivat, että lapsi viettää päivähoidossa paljon aikaansa ja henkilöstöllä on asiantuntijuutta lasten kehityksestä eri ikäkausina. Vanhemmat eivät välttämättä itse huomaa mahdollisia tuen tarpeita. Toisaalta äkillinen kriisi voi kohdata perhettä ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tuki tilanteessa auttaa perheen avun piiriin.

Kasvatusyhteistyön kehittämiseen vanhemmat nostivat samoja asioita kuin Paletti - tutkimuksen Rönkä ym. (2009, 291.) kehittämisideoista nousi. Päivittäisten keskusteluiden ja tiedonkulun parantaminen lisäämällä niille aikaa sekä perheiden arjen huomioiminen päivähoiton toiminnassa, esimerkiksi hoitoaikojen muuttamisen mahdollistaminen. Opinnäytetyöntekijä tiedostaa juuri lasten hoitoaikojen vaikuttavan monien tekijään päiväkodin arjessa, koska mm. työntekijöiden työvuorot tehdään niiden mukaisesti. Kun ajattelee perhelähtöisesti asiaa, niin työntekijän suhtautumisella hoitoajan muutokseen voi olla juuri vanhemmuuden tukemisen kannalta tärkeä rooli. Siinä vuorovaikutustilanteessa voit tukea vanhempaa tai lisätä hänen riittämättömyyden tunnettaan. Asettumalla vanhemman rooliin ja katsomalla asiaa hänen näkökulmastaan työntekijän voi olla helpompi ymmärtää vanhempaa. Toisaalta lapsen näkökulmasta katsottuna hoitoajan muuttaminen voi näyttäytyä eri tavalla. Varhaiskasvatuksen työntekijän yksi tärkeimmistä tehtävistä on juuri lapsen äänen esille saattaminen. Välillä tähän tarvitaan moniammatillista yhteistyötä tai ohjausta muihin lapsiperheiden palveluihin. Palveluohjaus on yksi tapa tukea vanhemmuutta, eikä se ole vanhemmuuden arviointia.

9.2 Johtopäätökset ja kehittämis ehdotukset

Tutkimustuloksissa saadaan vastaukset tutkimuskysymyksiin teoreettinen viitekehys huomioiden. Tutkimuksen mukaan kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on vanhemmille tuttua, mutta enemmän aikaa keskusteluille kaivataan. Vanhemmat ovat hyvin tyytyväisiä kasvatusyhteistyöhön varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa. Vanhemmat määrittivät kasvatusyhteistyön Kaskelan & Kekkosen (2011, 32.) kasvatuskumppanuuden periaatteiden mukaisesti.

Tutkimuksessa vanhemmille, joille päiväkodinjohtajat olivat kyselyn välittäneet, annettiin mahdollisuus tuoda esille kehitysideoita Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyöstä sekä vanhempien osallisuudesta.

Vanhemmuuden tukemisessa vanhemmat toivat esille yhteiset tavoitteet lapsen asioissa ja palveluohjauksen Heinosen ym. (2016, 181.) näkökulma huomioiden. Vanhemmuuden tukemiseen perhelähtöisesti raamit antavat Koivusen ja Lehtisen (2015, 183-184.) hyvän lapsuuden riskitekijöiden tunnistaminen sekä velvoittavat lait: varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja lastensuojelulaki (13.4.2007/417). Varhaiskasvatuksen henkilöstön herkkyys ottaa mahdollinen huoli puheeksi vanhempien kanssa on luottamuksen ja kunnioituksen takia tärkeää. On selvää, että kasvatusyhteistyössä tunteet voivat näkyä vanhempien puheissa. Opinnäytetyöntekijä on, työskennellessään varhaiskasvatuksessa, huomannut vanhempien olevan helpottuneita ja kiitollisia, kun he huomaavat heidän lapsensa ja perheensä hyvinvoinnin olevan tärkeää työntekijälle.

Opinnäytetyöntekijä on samaa mieltä Rantalan ja Uotisen kanssa (2018, 136.), ettei kasvatusyhteistyön merkitystä lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi ei voida liikaa korostaa. Voidaan myös todeta, että vanhemmat tiedostavat tämän myös.

Viimeisenä johtopäätöksenä voidaan todeta, että varhaiskasvatukseen suuntautuneiden sosionomien (Amk) tarve on ilmeinen. Voimassa oleva uusi Varhaiskasvatuslaki (540/2018) määrittelee nimikkeet uudelleen: varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Talentia lehdessä (6/2018, 21.) *Uusi varhaiskasvatuslaki* artikkelissa varhaiskasvatuksen sosionomin (Amk) tehtäväksi määritellään moniammatillisen yhteistyön toteuttaminen, perheiden palveluohjaus sekä kasvatusyhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Moniammatillinen yhteistyö lisää moniasiantuntijuutta kasvatusyhteistyössä.

Vanhemmat ovat oman lapsensa ja perheensä asiantuntijoita, joiden tukena ovat moniammatillinen henkilöstö. Vanhemmuuden tukemisessa voidaan tarvita perhetyötä kotiin, jota varhaiskasvatuksen henkilöstö ei pysty tarjoamaan. Toisaalta perhetyöntekijä ei voi tukea lapsen kasvua ja kehitystä samoin kuin päivähoiton

aikana varhaiskasvatuksen henkilöstö. Tarvitaan kasvatusyhteistyötä lapsen ja perheen kaikkien työntekijöiden kesken.

Kehittämissuhteet

Kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyön kehittämissuhteeksi nostaisin vanhempien osallisuuden. Vanhempien osallisuuden mahdollistamista toiminnan suunnitteluun tulisi pohtia ja kartoittaa erilaisia tapoja. Vanhemmille annettaisiin mahdollisuus ilmaista toimintavuoden alussa miten he ovat valmiita osallistumaan varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun. Kaikki vanhemmat eivät halua tai ole valmiita osallistumaan ja tämä tulisi myös huomioida, kun suunnitellaan vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä. Verkossa tapahtuva yhteistyö on myös nykyaikaa. Tämän ei tietenkään olisi tarkoitus poistaa kasvokkain tapahtuvaa yhteistyötä vaan tuoda yksi mahdollinen tapa osallistua kasvatusyhteistyöhön. Lapsiperheen arjessa kiire ja ajankäytön ongelmat tuovat vanhemmille myös riittämättömyyden tunteen, kun ei ehdi osallistumaan tapahtumiin. Uusilla mahdollisuuksilla vanhemmille ja perheille annetaan perhelähtöisempiä keinoja saada oma äänensä kuuluviin esimerkiksi arvioinnissa ja kehittämisessä. Vanhemmat voisivat kirjoittaa ideansa esimerkiksi Padlet -alustaan kotona, joten ajan löytyminen vastaamiseen voisi löytyä helpommin.

Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakaskyselyjen keskittäminen oman alueen päiväkotia koskevaksi, voisi antaa vanhemmille osallisuuden tunteen. Toisen asiakaskyselyn teema tulisi koko kaupungin varhaiskasvatusta koskevaksi ja toisen kyselyn teema tulisi oman alueen päiväkodin vanhemmilta tai henkilökunnalta. Päiväkodinjohtajille on useampi päiväkotitoiminta johdettavana, joten näiden kesken voisi asiakaskyselyn muotoilla yhteiseksi. Tällaisessa kyselymallissa toiminnan arviointi ja kehittäminen tulisi vanhemmille näkyvämmäksi, koska kysely koskisi omaa päiväkotia tai aluetta.

9.3 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyössä noudatettiin Jyväskylän Ammattikorkeakoulun eettisiä periaatteita, jotka pohjautuvat Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimiin keskeisiin ohjeisiin (Varantola, K., Launis, V., Helin, M., Spoo, S.K. & Jäppinen, S., 2013.). Opinnäytetyössä noudatettiin rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä,

tulosten tallentamisessa ja esittämisessä . Opinnäytetyössä käytettiin eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Tutkimuksen tulosten julkaisussa toteutettiin avointa ja vastuullista viestintää. Opinnäytetyön tutkimukselle hankittiin tarvittavat tutkimusluvut. Huomioitiin asiantuntijoiden ja tutkijoiden työ sekä saavutukset. Ennen tutkimuksen aloittamista sovittiin kaikkien osapuolten kanssa oikeudet, tekijyyttä koskevat periaatteet, vastuut ja velvollisuudet sekä aineiston säilyttämistä ja käyttöä koskevat kysymykset. Opinnäytetyön tutkimuksessa noudatetaan tietosuojaa. (Jyväskylän ammattikorkeakoulun eettiset periaatteet, 2018, 2 –4.)

Opinnäytetyön tutkimukseen osallistuminen perustui vapaaseen tahtoon, itsemääräämisoikeus. Kyselylomakkeen kysymyksissä huomioitiin ihmisarvon kunnioittaminen. (Hirsjärvi ym., 2009, 23.)

Henkilötietolaki 1999/523 ja Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 1999/621 edellyttävät tutkimusaineiston anonymisointia. Anonymisointi tarkoittaa henkilötunnusteiden poistamista tai muuttamista, ettei henkilöä voida tunnistaa. (Vilkkä, H., 2007, 95.)

Tutkimukseen osallistuttiin nimettömästi eikä tutkittavien henkilötietoja kyselytarkemmin. Tutkimukseen osallistuvista tiedetään vain, että he ovat asiakkaina Jyväskylän kunnallisessa päiväkodissa. Tuloksien kirjauksissa käytetään viittauksia esimerkiksi V 1 (vanhempi 1). Toiseksi kysyttiin kuinka kauan he ovat olleet asiakkaina ja onko heillä ollut useampi lapsi Jyväskylän kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Tämän kysymyksen avulla määriteltiin realistinen kuva kasvatusyhteistyöstä, koska juuri asiakkaina aloittaneilla ei välttämättä ole käsitystä kasvatusyhteistyöstä. Asiakkailta kysyttiin myös minkä alueen päiväkodinasiakkaina he ovat, koska alueiden mahdollisia eroja olisi voinut tarkastella.

Opinnäytetyön tutkimuksen aineisto säilytettiin käyttökuntoisena, luotettavana ja tietosuojaa sekä tietoturva varmistetaan aineiston koko elinkaaren ajan.

Tutkimuksen luotettavuuteen voi vaikuttaa tutkijan kokemattomuus. Tutkimus ei anna kaikkien Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakkaina olevien vanhempien näkemystä kasvatusyhteistyöstä, koska vastauksia tuli vain kuudelta eri alueelta ja otos jäi pieneksi, 62 vastaajaa. Tutkimus antoi vastanneille vanhemmille mahdollisuuden osallistua kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyön arviointiin ja

kehittämiseen. Tutkimuksen sanallisissa vastauksissa toistuivat samat vastaukset ja näin tutkimuksen luotettavuus kasvoi.

Lähteet

- Aaltonen, K. & Sotaniemi, E. 2016. Varhainen mukaantulo osana kasvatuskumppanuutta: Vanhemmuuden tukeminen ja rinnalla kulkeminen varhaiskasvatuksessa, tiivistelmä. Opinnäytetyö, Amk. Oulun ammattikorkeakoulu sosiaalialan koulutusohjelma. Viitattu 26.11.2018. <https://docplayer.fi/47736417-Varhainen-mukaantulo-osana-kasvatuskumppanuutta.html>.
- Ahonen, L. 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Aistear: the Early Childhood Curriculum Framework. (N.d.). Building partnerships between parents and practitioners, 7. Viitattu 29.4.2018. http://www.ncca.biz/aistear/pdfs/Guidelines_ENG/Practitioners_ENG.pdf.
- Connor, J. 2012. Collaborative partnership with families. National Quality Standard Professional Learning Program. e – Newsletter No. 35 2012. Viitattu 15.9.2018. http://www.earlychildhoodaustralia.org.au/ngsplp/wp-content/uploads/2012/05/NQS_PLP_E-Newsletter_No35.pdf.
- Heinonen, H., Iivonen, E., Korhonen, M., Lahtinen, N., Muuronen, K., Semi, R. & Siimes, U. 2016. Lasten oikeudet ja aikuisten vastuut varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. – 16. p. Helsinki: Tammi.
- Hänninen, K. 2007. Palveluohjaus. Asiakaslähtöistä palvelua vauvasta vaariin. Stakesin raportteja 20/2007. Helsinki: Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Viitattu 21.9.2018. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/75697/R20-2007-VERKKO.pdf?sequence=1>.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulun Eettiset periaatteet. Hyväksytty opintoasioiden lautakunnassa 12.6.2018. Viitattu 26.11.2018. <https://opinto-opaat.jamk.fi/globalassets/opinto-opas-amk/opi.skelu/pedagogiset-ja-eettiset-periaatteet/eettiset-p>.
- Jyväskylän lapsiperheiden kotipalvelu. Viitattu 21.4.2018. <http://jyvaskyla.fi/sosiaalipalvelut/perheet/lapsiperheidenkotipalvelu>.
- Jyväskylän lastensuojelun avohuollon tukitoimet. Viitattu 29.4.2018. <http://jyvaskyla.fi/sosiaalipalvelut/lastensuojelu/avohuollontuki/perhetyo>.
- Jyväskylän perheneuvola. Viitattu 21.4.2018. <http://jyvaskyla.fi/perheneuvola>.
- Jyväskylän päiväkodit. Viitattu 15.6.2018. <https://jyvaskyla.fi/paivahoito/paivakodit>.
- Jyväskylän varhaisentuen perheohjaus. Viitattu 21.4.2018. <http://jyvaskyla.fi/sosiaalipalvelut/perheet/perheohjaus>.
- Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelma. 2017. Viitattu 29.9.2018. <https://peda.net/opetussuunnitelma/ksops/vasu2017/7tajkv/7ptajk>.

Jyväskylän varhaiskasvatuksen palveluohjaus. Viitattu 21.9.2018.

<https://www.jyvaskyla.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/varhaiskasvatuksen-palveluohjaus>.

Järvinen, M., Laine, A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Lisäpainos 2. Helsinki: Kirjapaja.

Karikoski, H. & Tiilikka, A. 2017. Eheä kasvunpolku – haaste yhteistyölle, 78 - 94. Hujala, E. & Turja, L. (toim.). Varhaiskasvatuksen käsikirja. 2017. 4. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2011. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Stakes. Jyväskylä: Bookwell Oy.

Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena. Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoidon diskursiivisilla näyttämöillä. Tutkimus 72/2012. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Lapset, nuoret ja perheet -osasto. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Koivunen, P-L. & Lehtinen, T. 2015. Kasvu kiikarissa. Havainnoinnin käsikirja varhaiskasvattajille. Jyväskylä: PS-kustannus.

Korpikoski, L. & Larimo, M. 2017. Ehkäisevä lastensuojelu varhaiskasvattajien näkökulmasta, tiivistelmä, 36. Opinnäytetyö, Amk. Metropolia Ammattikorkeakoulu, sosiaalialan tutkinto-ohjelma. Viitattu 26.11.2018.

<http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/136359/Theseus1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Kosonen, P. 2018. ”Nää päivittäiset kohtaamiset – ne on ilman muuta tärkeimmät. Vuorohoidon työntekijöiden kuvauksia yhteistyöstä lasten vanhempien kanssa, tiivistelmä, 67. Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteen laitos. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 29.4.2018.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/57215/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201803011626.pdf?sequence=1>.

L 2007/417. Lastensuojelulaki. Annettu 13.4.2007. Ajantasainen laki. Viitattu 18.3.2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>.

L 1301/2014. Sosiaalihuoltolaki. Annettu 30.12.2014. Ajantasainen laki. Viitattu 18.3.2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301>.

L 1973/36. Varhaiskasvatuslaki Annettu 19.1.1973. Viitattu 18.3.2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>. Tämä laki kumottu L:lla 13.7.2018/540, joka on voimassa 1.9.2018 alkaen.

L 2018/540. Varhaiskasvatuslaki. Annettu 13.7.2018. Viitattu 11.9.2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>.

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet. Viitattu 29.4.2018.

<http://jyvaskyla.fi/sosiaalipalvelut/lastensuojelu/avohuollontuki/perhetyo>.

Lehtipää, R. 2007. Päivähoidon ja vanhempien kasvatuskumppanuus pikkulapsiperheiden arjessa, tiivistelmä, 35. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos. Viitattu 26.11.2018.

https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/18430/URN_NBN_fi_jyu-200804101329.pdf?sequence=1.

Moisio, M. 2015. Kasvatuskumppanuuden toteutuminen päiväkotilasten vanhempien näkökulmasta, tiivistelmä, 4-5. Varhaiskasvatustieteen kandidaatin tutkielma. Jyväskylän yliopisto, kasvatustieteen laitos. Viitattu 2.4.2018.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/46602/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201508122648.pdf?sequence=1>.

Poikonen, P-L. & Lehtipää, R. 2009. Päivähoidon ja kodin jaettu kasvatustehtävä: Kasvatuskumppanuus perheen voimavarana , 88. Rönkä, A., Malinen, K. & Lämsä, T. (toim.). Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Rantala, A. & Uotinen, S. 2018. Varhaiskasvattajan ja perheen yhteistyön merkitys, 122 – 124, 127 – 128, 131. Pihlaja, P. & Viitala, R. (toim.). Varhaiserityiskasvatus. Jyväskylä: PS-kustannus.

Rönkkö, L. & Rytkönen, T. 2010. Monisäikeinen perhetyö. Helsinki: WSOYpro Oy.

Rönkä, A., Malinen, K. & Lämsä, T. (toim.). 2009. Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Tirkkonen, T. 2018. Perhetyö. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. THL. Viitattu 18.3.2018. <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut/perhetyo>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uud. p. Helsinki: Tammi.

Varantola, K., Launis, V., Helin, M., Spoof, S.K. & Jäppinen, S. 2013. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittely Suomessa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. TENK. Viitattu 2.4.2018. <http://www.tenk.fi/fi/tenkin-ohjeistot>.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2016. Määräykset ja ohjeet 2016:17. Opetushallitus.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 2.4.2018. http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Yliruokanen, K. & Jaakkola, H. 2018. Uusi varhaiskasvatuslaki. Talentia 6, 2018, 20 - 21. Helsinki: Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry.

Liitteet

Liite 1. Kysely vanhemmille

Liite 2. Vanhempien kyselyn kysymykset

Kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vanhempien näkökulmasta

Hyvä Jyväskylän kunnallisen päiväkodin asiakas!

Olen Mari Savolainen. Opiskelen Jyväskylän ammattikorkeakoulussa sosionomiksi (lastentarhanopettaja). Teen opinnäytetyötä yhteistyössä Jyväskylän kunnallisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Tutkimukseni tavoitteena on kerätä Jyväskylän kunnallisen päiväkodin asiakkaina olevilta vanhemmilta tietoa kasvatusyhteistyöstä päiväkodin henkilöstön kanssa. Tutkimuksessa vanhemmilla on mahdollisuus esittää kehittämisideoita kasvatusyhteistyöhön.

Kyselyyn pääsette QR -koodin avulla tai linkistä <https://www.webropol.fi/surveys.com/S/DD9753BE51F2EA7C.par>.

Kysely on avoinna 31.08.2018 saakka.

Yhteistyöstä kiittäen Mari Savolainen

Opinnäytetyöni ohjaajina toimivat Timo Hintikka ja Eeva Helminen

Liite 2. Vanhempien kyselyn kysymykset

1. Minkä alueen päiväkodin asiakkaana olette?
2. Milloin tulitte asiakkaaksi kunnalliseen varhaiskasvatukseen?
3. Kuinka monta lasta ja minkä ikäisiä lapsia perheeseen kuuluu?
4. Millainen on perhemuotonne?
5. Mitä kasvatusyhteistyö mielestänne on varhaiskasvatuksessa?
6. Miten vanhempien osallisuus kasvatusyhteistyössä onnistuu?
7. Perustelisitteko edellisen kysymyksen vastauksenne sanallisesti?
8. Miten kasvatusyhteistyön periaatteet näkyvät arjessa?
9. Miten varhaiskasvatuksen henkilöstö tukee vanhemmuuttanne?
10. Oletteko saaneet päiväkodilta palveluohjausta muihin lapsiperheiden palveluihin?
11. Kuuluuko palveluohjaus mielestänne päiväkodille?
12. Onko perheellänne muita tukiverkostoja?
13. Jos perheenne kohtaa kriisin, esimerkiksi avioeron, läheisen sairastumisen..
Haluan päiväkodintyöntekijöiden tietävän / En halua päiväkodintyöntekijöiden tietävän / En osaa sanoa
14. Koululaisten lomien aikaan varhaiskasvatuksessa on päivystysaika ja hoitoa tarvitsevat lapset keskitetään päivystäviin päiväkoteihin. Miten kasvatusyhteistyö onnistuu päivystysaikaan?
15. Perustelisitteko vastaustanne sanallisesti?
16. Miten olisitte itse valmis osallistumaan ja tukemaan toiminnan suunnittelua varhaiskasvatuksessa?
17. Millaisiin vanhemmille järjestettyihin vertaistapahtumiin olisitte valmis osallistumaan?
Päiväkodin vanhemmille järjestettyyn vanhempainiltaan, jossa keskustellaan vanhemmilta nousseista aiheista / En halua osallistua
18. Miten kehittäisitte kasvatusyhteistyötä varhaiskasvatuksessa?

